

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Fylkesmannen i Nordland
fmnopost@fylkesmannen.no

Deres ref.	Deres kontaktperson	Vår ref.	Vår kontaktperson	Dato
			Martin Eggen	12.10.2018

Oppstart av verneplanprosess for Andfjorden marine verneområde- ønske om utvidelse

Vi takker for muligheten til å svare på høringen om marint vern av Andfjorden. Det er uten tvil et viktig havområde, med store verdier knyttet til det marine liv. Området er også kjent for sine store mengder sjøfugler store deler av året. Å verne mer av norske farvann er viktig, men det er også viktig at de riktige arealene blir fanget opp av en slik beskyttelse. I Norge er kun 2,6 prosent av territorialfarvannet er vernet. Av havområdene utenfor territorialfarvannet er kun 1,3 prosent beskyttet. En plan for marine verneområder er blant annet viktig for å imøtekomme Aichi-mål nr. 11 i Biomangfoldkonvensjonen (CBD), som stadfester at 10 prosent av kyst- og havområdene skal være vernet innen 2020.

Forslaget om vern av Andfjorden er en oppfølging av den seneste tematiske verneplanen som er igangsatt i Norge: en marin verneplan. Arbeidet startet i 2001 ved å sette ned et rådgivende utvalg for å velge ut området egnet for marint vern. Flere særdeles viktige marine områder er allerede sikret, som Saltstraumen marine verneområde, Gaulosen marine verneområde og Rødberg marine verneområde, alle viktige for nasjonalt og globalt truede fuglearter. Det marine vernet er en pågående prosess, men listen over områder foreslått for vern er ikke oppdatert på mange år. I samtaler med Miljødirektoratet har vi forstått at områder fortsatt utelukkende velges fra den utarbeidende listen. Etter vår mening er denne listen mangelfull, og flere av de foreslåtte områdene har behov for grensejusteringer.

Norsk Ornitologisk Forening (NOF) er som BirdLife Internationals partnerorganisasjon ansvarlig for identifisering og overvåking av Important Bird & Biodiversity Areas (IBAer) i Norge. Målsetningen med BirdLife Internationals IBA-prosjekt er å identifisere, beskytte og forvalte et nettverk av områder som er av betydning for den langsiktige overlevelsen av naturlig forekommende fuglebestander <http://www.birdlife.org/datazone>

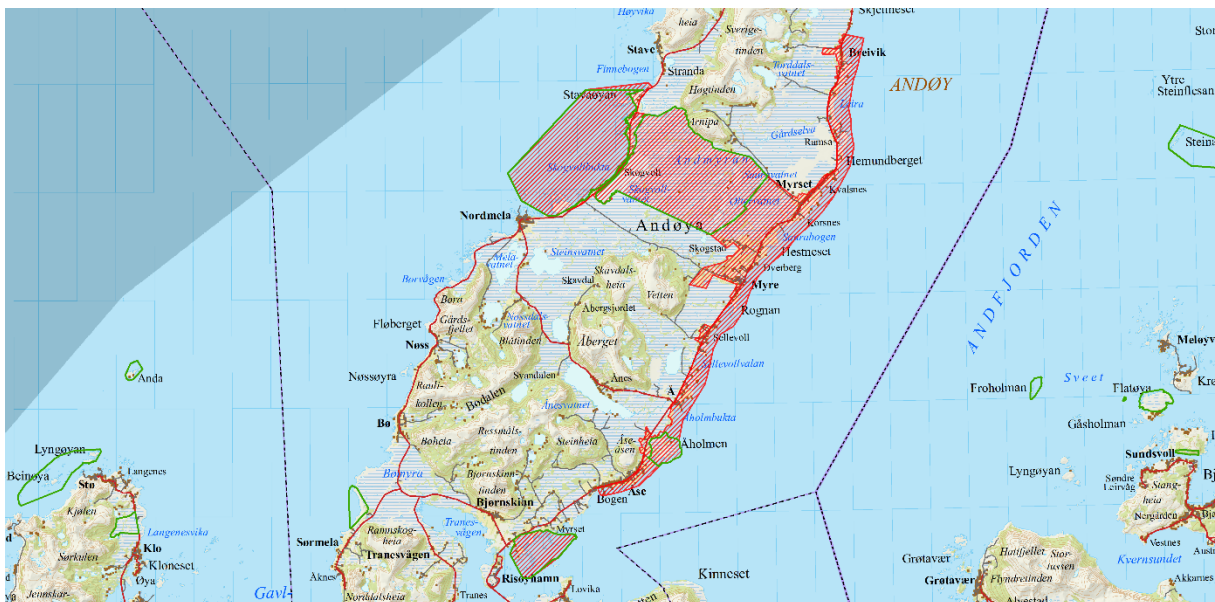
Identifisering av IBAer tar utgangspunkt i et kriteriesett som har flere fellestrekk med kriteriesettene for Ramsar-områder og for områdene som inngår i det europeiske nettverket av verneområder kjent som Natura 2000 eller Emerald Network. Områder som identifiseres som IBA er dermed også relevante i nasjonal og internasjonal forvaltningssammenheng, og ikke bare på grunn av fuglelivet. Generelt omfatter disse områdene også viktige habitater for store antall eller mangfold av andre organismer, som vanligvis har en direkte eller indirekte sammenheng med områdenes betydning for fuglelivet. Det norske IBA-prosjektet har flere ganger vært involvert i prosesser knyttet til både Ramsar og Natura 2000. NOF la i 2014 og 2015 ned en stor innsats for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget for IBAer i Norge, og har i forbindelse med dette også identifisert en rekke nye IBAer.

Den største andelen av IBAer i Norge tilknytning til marine miljøer. Sjøfuglkolonier regnes generelt som «marine» IBAer her, med mindre større terrestriske eller limniske områder med andre funksjoner for fuglelivet finnes innenfor IBA-grensene. Også viktige marine overvintrings- og rasteområder for fugler inngår i denne gruppa. Vi har derfor som mål å få vernet flere av IBAene (noe

også Stortinget har sagt de ønsket gjennom behandlingen av naturmangfoldmeldingen *Natur for livet*), og mener at en utvidelse av lokaliteter satt opp i 2001 vil være hensiktsmessig, basert på oppdatert kunnskap. Vi har bedt Klima- og miljødirektoratet se på saken (vår ref.: 2018-470/320.5). På Andøya finnes bl.a. [Andøya med Skogvoll IBA](#).

Andøya med Skogvoll IBA

IBAet Andøya med Skogvoll inkluderer store deler av østsiden av Andøya, samt Skogvoll naturreservat. Områdene i øst dekker områder med beitemark (beites hovedsakelig av sau), dyrket mark, strandenger og fjæreområde. Åholmen naturreservat og Ramsar-området og naturreservatet Risøysundet finnes her. Skogvoll naturreservat er også Ramsar-område. Den ytre delen av reservatet består av et relativt stort, grunt sjøområde med flere holmer og skjær, samt store fjæreområder. Indre deler av reservatet består av store, åpne myrområder med et mylder av vann, tjern og dammer, som er av stor betydning for flere hekkende våtmarks- og fjellarter, deriblant smålom og tyvjo. Få kommuner i landet har så mye myr som Andøya, men også andre våtmarkstyper er rikt representert. Gruntvannsområdene og mudderfjærene er spesielt viktig for rastende vadere under trekk. Mange rødlistede arter hekker innenfor IBAet. Stjertand, brushane, vipe og svarthalespove er noen av de mer sjeldne artene som hekker. Området er det viktigste i Vesterålen for rastende gjess under vårtrekket, og både hvitkinngås og kortnebbgås kan oppleves i firesifret antall. Hvitkinngås opptrer i størst antall, opptil 7500 er telt. På Andøya skaffer de energireserver før de tar turen over havet, med kurs mot Svalbard.

Kart over Andøya med Skogvoll IBA

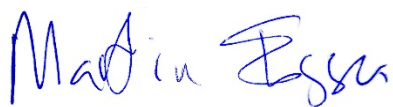
Mange av fuglene som hekker i IBAet (først og fremst på de store myrene, samt ytre kyst) henter matressursene sine i havet. Smålom, tyvjo og fiskemåke er blant de mest aktuelle artene. Noen områder på østsiden, kanskje først og fremst utenfor Dverberg og Rognan (ved Myrflesa) oppviser store mengder fugler gjennom sommerhalvåret. Mang av disse raster ved Hestneset nord for Dverberg. Forekomstene om vinteren er dårligere undersøkt, skal vi tro registeringsverktøyet artsobservasjoner.no

I tillegg til bemerkningsverdige store antall av de nevnte artene, sees det også tidvis også høye antall av krykkjer (sterkt truet, EN), og terner (rødnebbterne og makrellterne, EN). Alt dette tyder på en spesielt stor marin produksjon akkurat her. 3. juli 2017: ble bl.a. annet 67 tyvjo, 1500 krykkjer, 200 svartbak og 500 gråmåke telt opp ved Myrflesjan.

Det er derfor ønskelig at man trekker grensen for verneområdet lengre mot sør på Andøyas østside, og at man evt. gjør supplerende undersøkelser for å styrke deg faglige grunnlaget for vern som inkluderer disse havområdene. Videre undersøkelser av sjø- og vannfuglers bruk av området vil da være naturlig.

En grenseendring vil bedre ivareta interessene for fuglene tilknyttet Andøya med Skogvoll IBA, og andre fugler som bruker de påpekte havområdene. Samtidig er det tro at man går glipp av å verne havområder med ekstra stor biologisk produksjon dersom man unnlater å verne viktige havområder lengre sør enn nåværende forslag. Det vil være uklokt å la sjansen til å sikre dette området gå fra seg når prosessen nå er i gang, og Norge har behov for å sikre langt mer sjøareal.

For Norsk Ornitologisk Forening

Martin Eggen
Naturvernrådgiver NOF

Atle Ivar Olsen
Leder NOF avd. Nordland

KOPI:
Miljødirektoratet
Klima- og miljødepartementet